BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
toimisto@birdlife.fi - www.birdlife.fi

2.5.2017
Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia: Metsästyslain muutosesitys 41 b § (HE 28/2017)

BirdLife Suomi kiittää mahdollisuudesta esittää mielipiteensä maa- ja metsätalouslautakunnalle. Kaikilla lintulajeilla on Suomessa pesimäaikainen suoja, josta voidaan poiketa vain erityisen perustelluista syistä. **Lintujen pesimäaikainen tappaminen ja häiritseminen on luonnon- ja eläinsuojelullisista syistä yleisesti kielletty**. EU:ssa pesimäaikainen rauhoitus on kirjattu jo vuonna 1979 lintudirektiiviin.

Poikkeuslupa on viimeinen vaihtoehto. **Poikkeuslupajärjestelmä on tarkoitettu merkittävää haittaa aiheuttavien yksilöiden tappamiseen, ei lajien vähentämiseen.** Rauhoittamattomien lintujen tappaminen pesimäaikaan on hyväksyttävää, mikäli linnut aiheuttavat todistetusti merkittävää vahinkoa, jota ei voi muulla tavoin kohtuullisin kustannuksin estää. Tappamisen on kohdistuttava juuri sille paikalle ja niihin yksilöihin, jotka haitan aiheuttavat. Tavanomaisin syy suurten lintumäärien esiintymiselle on helppo ravinto, ja ratkaisu helpon ravinnon saatavuuden vähentäminen. Pesimäaikainen ampuminen häiritsee muita lintulajeja ja aiheuttaa eläinsuojelullisia ongelmia, koska poikaset kärsivät ja nääntyvät pesiin.

Pesimäaikaiseksi tappamiseksi myönnettyjen poikkeuslupien määrä on suuri, mikä johtuu muun muassa viranomaisten kehotuksista hakea poikkeuslupia. **Poikkeuslupien suuri määrä ja niihin liittyvä hallinnollinen taakka on osin itse aiheutettua.**

Viime vuosina rauhoitusaikana on saanut tappaa esimerkiksi variksia yli kolmanneksen vuoden aikana tapettujen varisten kokonaismäärästä. Merilokkeja on saanut tappaa määrän, joka vastaa neljännestä Suomen pesimäkannasta. **Lajien pesimäaikainen suoja ei ole toteutunut, koska suuri osa pyynnistä ajoittuu pesimäaikaan.** Nykytilanne herättää suurta huolta lintujensuojeluyhteisössä.

Poikkeusten määrää pitää vähentää. Lakimuutosehdotukseen kirjattua ilmoitusmenettelyä on perusteltu byrokratian keventämisellä. **Poikkeuslupabyrokratiaa on kevennetty viimeksi vuonna 2013**, jolloin otettiin käyttöön viisivuotinen poikkeuslupa, mikä vähentää merkittävästi hakijoiden vuotuista työmäärää ja kustannuksia. Poikkeuslupapäätös maksaa 70 € eli 5-vuotisessa luvassa 14 € / vuosi. Rutiininomaisissa tapauksissa poikkeuslupahakemuksen tekee muutamassa minuutissa. Myös ilmoitusmenettelyssä tarvitaan harkintaa varten kuvaus tilanteesta ja tehdään hallinnollinen päätös, jossa tilanne ja ratkaisu perustellaan. Ilmoitusmenettely ei siten käytännössä muuta tilannetta, mutta tuo samankaltaisen rinnakkaisen menettelyn.

Hallituksen esityksessä ilmoitusmenettelyä ehdotetaan sovellettavaksi:

> *”1) ilmailulain (864/2014) 75 §:n 1 kohdassa tarkoitetuilla lentoasemilla;*
> *2) elintarvikelain (23/2006) mukaisesti hyväksytyissä elintarvikehuoneistoissa;*
> *3) jätteidenkäsittelylaitoksissa; sekä*
> *4) yli 1 hehtaarin suuruisilla marja-, ja vihannesviljelmillä.”*

Ehdotetuista erityistapauksista kohdat **1 (lentoasemat) ja 2 (elintarvikehuoneistot) ovat lähtökohtaisesti aina kiistattomia kohteita**, joissa lintujen poisto on välttämätöntä. Kohdat 3 ja 4 eivät sen sijaan ole.

3) Jäteasemilta on Suomessa hyviä kokemuksia siitä, kuinka ravinnon tarjontaa vähentämällä rauhoittamattomien lintujen tuhatpäiset parvet ovat pienentyneet vain muutamiin kymmeniin yksilöihin. Jätteidenkäsittelylaitoksissa lintumäärien vähentäminen voidaan siis toteuttaa ilman poikkeuslupia lintujen tappamiseksi. Jäteasemien lintumäärät ja -haitat ovatkin uusien käytäntöjen ansiosta viime vuosina lähes loppuneet.

4) Tiedossamme ei ole, että rauhoittamattomat lintulajit aiheuttaisivat vihannesviljelmillä merkittäviä taloudellisia ongelmia. Rauhoitetut lintulajit, erityisesti kalalokit viihtyvät vihannesviljelmillä ja syövät niillä kastelun takia runsaana esiintyviä etanoita ja ovat hyödyllisiä. Marjatilojen räkättirastastorjunnan osalta puuttuu selvitys siitä, onko räkättirastasyksilöitä tappamalla pystytty merkittävästi vähentämään satotappioita (onko poikkeusluvasta hyötyä). Rastaiden liikkuvuus on marjojen kypsymisaikaan suurta, mikä vähentää tappamisen tehoa. Osa marjatiloista ei torju lintujen aiheuttamia haittoja lainkaan tappamalla ja tulevat silti taloudellisesti hyvin toimeen.

Muistutamme lisäksi, että lintujen aiheuttamien haittojen estämiseksi on olemassa ratkaisuja ja niiden kehittämiseen ja tarjoamiseen on mahdollista ja tarpeen kehittää yritystoimintaa.

Edellä esitettyyn viitaten BirdLife Suomi suosittelee jättämään Metsästyslain 41 b §:n muuttamatta.

Lisätietoja:

Teemu Lehtiniemi, teemu.lehtiniemi@birdlife.fi, 0400 749 786, suojelu- ja tutkimusjohtaja

https://www.birdlife.fi/wp-content/uploads/2015/12/BirdLife-poikkeusluvat-taustaselvitys.pdf
https://www.birdlife.fi/wp-content/uploads/2015/12/BirdLife-poikkeusluvat-kannanotto.pdf

Taulukko: vuonna 2013[1] myönnetyt rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvat:

Laji	Poikkeuslupien yksilömäärän osuus pesimäkannasta	Poikkeuslupien yksilömäärän osuus riistasaaliista
Merilokki	24 %	?*
Harmaalokki	16 %	?*
Lokit yhteensä		40 %
Kesykyyhky	3 %	?*
Räkättirastas	2 %	?*
Varis	14 %	38 %
Harakka	5 %	20 %

[1] *Vuoden 2013 yhteenveto on viimeisin BirdLifellä käytössä oleva*

** Riistasaalistilastoissa ei tilastoida harmaa- ja merilokkia erikseen, vaan yhtenä lukuna "lokit". Myöskään räkättirastas ja kesykyyhkysaalista ei tilastoida.*